

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นหลักสำคัญของบ้านเมือง เพราะประชากรราษฎรจักได้อาศัยเป็นที่พึ่งในยามมีทุกข์ร้อน บุคคลที่จะใหญ่ขึ้น เขาพึ่งอาศัยได้นั้น จำต้อง เป็นผู้ที่ใ้รับการศึกษาดี มีวิชาการและเป็นผู้มีศีลธรรมอันดีทุกประการ..."

(กระแสพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีเปิดโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘)

ความมั่นคงแห่งชาติกำลังได้รับความสนใจ และวิพากษ์วิจารณ์กันไปต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ต่างเกรงกันว่าจะมีภัยจากภายนอกประเทศซึ่งกำลังมีการศึกษา สงคราม และมีผู้คนอพยพพลัดไหลเข้ามาทางชายแดนของประเทศไทยเป็นจำนวนมาก อันเป็นปัญหาทางการ เมือง และกระทบมาถึงความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ มีการ บ่อนทำลายการ ก่อความไม่สงบในท้องที่ซึ่งอยู่ห่างไกลชุมชนโดยทั่วไป แม้กระทั่งในเมือง ก็มีปรากฏอยู่เนือง ๆ จึงทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียกำลังทหาร ตำรวจ พลเรือน และ ทรัพยากรอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมก็แทรกซ้อนเข้ามาเป็นทวีคูณ อันเป็นภาระหนักของผู้บริหารประเทศปัจจุบัน อย่างยิ่ง

ความยุ่งยากของปัญหาสังคมนี้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้สังคมต้องอาศัยบริการ ของรัฐ เพิ่มมากขึ้น บริการที่จำเป็นและถือว่าสำคัญที่สุดนั้นได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ ทั้งนี้ก็เนื่องจากประชาชนผู้บริสุทธิ์และประกอบอาชีพโดยสุจริต จะได้ สามารถออกไปทำงานในท้องที่ซึ่งอยู่ห่างไกลชุมชนได้อย่างปลอดภัย แม้กระทั่งในเมือง

ก็จะไม่ต้องมีความกังวลใจด้วยความเป็นห่วงบ้านและบุคคลซึ่งอยู่อาศัยว่า อาจจะได้รับ
 ความเดือดร้อนจากโจรผู้ร้ายซึ่งมีอยู่อย่างชุกชุมและภัยอันตรายใด ๆ เช่น อัคคีภัย
 สาธารณภัยอื่น ๆ เป็นต้น งานบริการสังคมในค่านี้นี้ ประชาชนจะนึกถึงตำรวจในยามทุกข์
 ร้อนเป็นอันดับแรก จึงเป็นงานที่นาภาคภูมิใจที่ได้รับความสนใจและไว้วางใจจากสังคม
 ฉะนั้น ตำรวจจึงต้องกระทำการตามหน้าที่และมีความรับผิดชอบอย่างดีที่สุด เพื่อให้สมกับ
 ที่ได้รับเกียรติยกย่องให้เป็น "ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์"

ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตำรวจ เพื่อให้เป็นบุคคลที่
 ประชาชนจะได้อาศัยเป็นที่พึ่งในยามมีทุกข์ร้อนนั้น ตำรวจจะต้องมีความมานะอดทน
 กระทำการสิ่งใดด้วยความรอบคอบ เที่ยงตรง สุจริต และยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เหตุร้าย
 ต่าง ๆ ได้บรรเทาเบาบางลง และหมดสิ้นไปในที่สุด ถึงแม้ว่าตนเองจะต้องเสี่ยงต่อ
 อันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและชื่อเสียง ซึ่งอาจจะสูญเสียและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์
 ไปในทางตรงกันข้ามกับความตั้งใจอันบริสุทธิ์ของคนก็ตาม ทุกเวลาตำรวจออกปฏิบัติ
 หน้าที่จักต้องแสดงออกซึ่งคุณลักษณะท่าทีของตำรวจตามต้องการ สร้างสัมพันธ์อันดีแก่
 บุคคลโดยทั่วไป และมีความยึดมั่นในสถาบัน "ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์" ซึ่ง
 เป็นที่เคารพรักและเทิดทูนเหนือสิ่งใด ภาพพจน์ของตำรวจจึงจะอยู่ในระดับที่สังคม
 ปรารถนา เสมือนกับตำรวจอังกฤษซึ่งได้สร้างสมค่านิยมอันเป็นที่ประจักษ์แก่คนอังกฤษ
 มานานนับศตวรรษ

การบำเพ็ญทุกข์และบำรุงสุขให้แก่ประชาชนในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อ
 ตำรวจนั้น ตำรวจจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า ตำรวจก็คือประชาชนคนหนึ่ง การขจัดความ
 ทุกข์ร้อนของประชาชนก็เปรียบเสมือนกับการขจัดความเดือดร้อนของตนเองนั่นเอง
 การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตำรวจได้มีบัญญัติไว้ในข้อบังคับกระทรวง
 มหาดไทยที่สำคัญ ๔ ประการ ดังนี้ ๑

๑-กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี
 ลักษณะที่ ๑ บทที่ ๑ (พระนคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๔๘๘), หน้า ๑.

๑. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในและภายนอกเพื่อประโยชน์สุขต่อประชาชน
๒. การรักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่การกระทำผิดในทางอาญา
๓. การบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน
๔. การดูแลผลประโยชน์ของสาธารณะ

นอกจากหน้าที่ดังกล่าวแล้วข้างต้น ยังมีหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อีกมาก เช่น ในยามสงครามตำรวจต้องทำหน้าที่ตำรวจสนาม ทำการรบและป้องกันต่อสู้ข้าศึก เป็นตำรวจตระเวนชายแดน ทำหน้าที่ตรวจตามบริเวณชายแดนและเส้นเขตแดนของชาติ หน้าที่ในการให้การอารักขาแก่บุคคลสำคัญ ๆ ตลอดจนหน้าที่ในทางธุรการและทำหน้าที่พิเศษอย่างอื่น ๆ แล้วแต่โอกาสและความจำเป็นนอกจากหน้าที่ปกติอื่น ๆ เป็นต้น *

ความจำเป็นและที่นับว่าสำคัญในหน้าที่ของตำรวจในปัจจุบันนอกเหนือไปจากการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในหน้าที่ตำรวจแล้ว ตำรวจยังจะต้องได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ ความชำนาญ และมีความสามารถอย่างเพียงพอเพื่อการต่อต้านและการป้องกันผู้ก่อความไม่สงบ ในอันที่จะปกป้องคุ้มครองประชาชนในท้องที่ที่ทุกข์กันการห่างไกลชุมชนให้พ้นจากภัยอันตรายของผู้ก่อการร้ายต่าง ๆ รวมตลอดถึงในเมืองใหญ่ ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย และเป็นที่ยอมรับกันทั่วกันว่า "โครงการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และผลิตผลทางด้านการพัฒนาอื่น ๆ จะไม่บรรลุผลสำเร็จสมความมุ่งหมายได้ถ้าปราศจากความปลอดภัยในส่วนบุคคล (personal security) ความสงบเรียบร้อยภายในสังคม (peace in the community) และความมีเสถียรภาพ

พ.ต.ท. ชาย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (พระนคร :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๐๔), หน้า ๑๓๐-๑๓๓.

ของรัฐบาล (stability of government) การกำหนดโครงการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ จะต้องได้รับการพิจารณาจัดให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ สังคมและพื้นที่ซึ่ง เกี่ยวข้อง โดยได้รับความสนับสนุนร่วมมือจากประชาชน โดยทั่วกัน ซึ่งความร่วมมือของประชาชนนี้จะต้องถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องสร้างสรรค์ให้บังเกิดขึ้น เพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ของความมุ่งหมายในโครงการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศให้จงได้"

การตำรวจทุกประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของ "ความร่วมมือของสังคม" ทั้งนี้เพื่อสร้างศรัทธาและใคร่ที่จะได้ "กระซิบบอกข่าวแก่ตำรวจ" อันเป็นประโยชน์ในการป้องกันมิให้เหตุร้ายเกิดขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีคดีสำคัญ ๆ เกิดขึ้นแล้ว ผู้ที่ได้พบเห็นเหตุการณ์ย่อมที่จะให้ความร่วมมือชี้นำไปถึงที่อยู่ของคนร้าย และทำให้การจับกุมเป็นไป ด้วยความเรียบร้อยได้พยานหลักฐานต่าง ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การพิจารณาพิพากษาจะได้ ข้อมูลสำหรับการวินิจฉัยตัดสินอย่างยุติธรรม รวดเร็วและไต่ผล ผู้กระทำความผิดได้รับการชดใช้กรรม ผู้เสียหายไม่ติดใจและชื่นชมยินดีในผลงาน จึงทำให้การ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำหรับการป้องกันและคุ้มครองประชาชนให้พ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ ของผู้บ่อนทำลายและก่อการไม่สงบต่าง ๆ นั้น ก็จะสามารถชักจูงให้ผู้หลงผิดกลับใจ เข้ามอบตัวเป็นฝ่ายของทางราชการ และดำเนินการป้องกันปราบปราม สกัดกั้นการแผ่ขยายอิทธิพลและการรวมตัวของฝ่ายตรงข้ามกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมิให้กระทำการอย่างไต่ผลและสลายตัวไปได้ในที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Office of Public Safety, Agency for Internal Development, Department of State "The Police and Insurgency," The Police and Internal Security (Washington D.C., Reprinted September, 1967),

เป็นที่น่าสังเกตว่า ความนิยมในงานราชการตำรวจนั้นแต่เดิมอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับงานราชการอื่น ๆ ภายหลัง เมื่อสังคมมีความเจริญทางด้านวัตถุเพิ่มมากขึ้น ประเทศชาติได้รับความกระทบกระเทือนจากสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมไปในทางที่ต่ำลง ความนิยมในการรับราชการต่าง ๆ ก็น้อยลงไป โดยเฉพาะตำรวจได้รับความกระทบกระเทือนมากที่สุด นับตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตำรวจได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางที่เสียหายยิ่งกว่าสถาบันอื่นใดในประเทศ ดังปรากฏอยู่ในข่าวสารของสื่อมวลชนเกือบทุกประเภท โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันได้มีการกล่าวขวัญถึงตำรวจแทบทุกวัน จนเกือบจะกล่าวได้ว่าถ้าไม่มีข่าวเกี่ยวกับตำรวจในวันใดอาจจะทำให้ความสนใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีปริมาณน้อยลงก็ได้ จึงเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าประชาชนเริ่มสนใจตำรวจมากยิ่งขึ้น ความสนใจของประชาชนในปัจจุบันนี้ เมื่อพิจารณาไปในแง่ดีก็จะเป็นโอกาสอันดีของตำรวจอาชีพผู้มีความอดทน อดทนอดกลั้นในหน้าที่อย่างด้วยความเสียสละอย่างสมเกียรติ จะได้เป็นข่าวในสังคม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความรักนับถือ และไว้วางใจในราชการตำรวจยิ่งขึ้น ตัวอย่าง เช่น พ.ต.ต. เสรี เขมียเวส สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธร อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม - ผู้ได้รับการคัดเลือกให้เป็น "บุคคลตัวอย่าง" ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จากการศึกษาประกอบคุณงามความดี มีความเสียสละมีปณิธานอันสูงส่ง เพื่อความสงบเรียบร้อยภายในสังคม ซึ่งตนเองมีหน้าที่และความรับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา

ตำรวจชั้นประทวนที่ได้สร้างคุณงามความดีด้วยความเห็นใจผู้ที่ได้รับทุกข์ร้อน และมีความเสียสละแม้กระทั่งทรัพย์สินของมีค่าของตนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ในสถานการณ์จำเป็นอีกรายหนึ่ง ในบางรายที่เป็นข่าวและไม่ค่อยจะปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งนักนั้น ได้แก่กรณี จ.ส.ต. สมจิตร เจริญรูป และ ส.ต.อ. เล็ก สิงหะ

๑ หัวข่าว, เคลนิวัล (๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒) : ๑.

ประจำรณวิทย์ หมายเลข ๑๓๐๖ แห่งหน่วยตำรวจทางหลวง ๓ กองกำกับการ ๑ อำเภอหนองแขม จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เวลา ๑๖.๐๐ น. นายมาเรียน สัมพันธ์แห่งมาเรียนการแพทย์ ระหว่างเดินทางไปในที่เปลี่ยว ยางรถระเบิดใช้การไม่ได้ ตำรวจทั้งสองนายได้ช่วยนำไปหาซื้อยางมาเปลี่ยนแต่เงินไม่พอ จึงได้ถอดสร้อยคอไปจำหน่ายมาสมทบจนแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ควยน้ำใจ เจตนาสนองรับใช้ประชาชน^๑ และได้รับความชื่นชมยินดีวิพากษ์วิจารณ์ในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันต่าง ๆ

การสร้างสัมพันธ์ในทางที่ดีมีประโยชน์แก่งานของตำรวจอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในหน้าที่เรื่องใด ๆ มักจะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือด้วยความเห็นใจจากสังคมอยู่เสมอ แต่ขอเท็จจริงมิได้เป็นไปตามความมุ่งหวังของสังคมและกรมตำรวจเสมอไป ปรากฏว่า บุคคลที่เสนอตัวเข้ามาเป็นตำรวจนั้นต่างก็มุ่งหวังกันไว้ต่าง ๆ ซึ่งอาจจำแนกออกได้เป็น ๓ ประเภท กล่าวคือ^๒

"ผู้หวังดี" มีความปรารถนาจะเป็นตำรวจที่แท้จริง กรมตำรวจต้องการอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นผู้ที่เป็นตัวแทนของกรมตำรวจ กระทำการใด ๆ ในสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมได้ บุคคลดังกล่าวระหว่างการฝึกอบรมก็มีความตั้งใจสามารถรับการถ่ายทอดวิชาความรู้ ความชำนาญ และทัศนคติที่ดีของตำรวจทุกประการด้วยความอดทนต่อความยากลำบากทั้งปวงตลอดหลักสูตร ความประพฤติระเบียบวินัย และการวางตนเหมาะสมไม่เป็นภาระแก่การปกครองบังคับบัญชา และได้รับความพึงพอใจจากสังคมเมื่อสำเร็จออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ไวฑวาทิพย์, ไทยรัฐ (๑๐ มกราคม ๒๕๒๒): ๑๖.

^๒ พ.ศ.อ.ประเสริฐ เกษรมาลา, ตำรวจและสังคม (กรุงเทพมหานคร: ศิริมิตรการพิมพ์, ๒๕๑๘), หน้า ๘๒.

"ผู้ที่ลึงเลใจ" ซาคการคัดสินใจว่าจะยึดอาชีพใดแน่นอน การเข้ามาเป็น
 ตำรวจก็เพื่อให้มันทำเอาไว้อ่อน ภายหลังเมื่อได้เป็นตำรวจและรับการฝึกอบรมแล้ว
 มีใจรักอาชีพนี้ จึงปฏิบัติหน้าที่เพื่อความเจริญก้าวหน้าและเป็นผลให้กรมตำรวจได้รับ
 ความภาคภูมิใจมีจำนวนไม่น้อย แต่บางรายก็ถูกสภาพแวดล้อมในสังคมชักจูงไปในทาง
 ตรงกันข้ามได้โดยง่ายเหมือนกัน

"ผู้สำคัญผิด" คิดว่าเมื่อได้เข้ามาเป็นตำรวจแล้วย่อมจะมีช่องทางกระทำการ
 สิ่งใดเพื่อตนเองและผู้อื่นซึ่ง เป็นบุคคลภายในครอบครัว ญาติพี่น้อง และมิตรสหายของตนได้
 โดยง่ายนั้น ภายหลังเมื่อเข้ามาเป็นตำรวจแล้วร่องรอยพยานหลักฐานต่าง ๆ ในทางที่
 ไม่ชอบไม่ควรก็ปรากฏขึ้น บุคคลในวงการทั่วไปไม่สนับสนุนและชักชวนด้วยประการต่าง ๆ
 ไม่ช้าก็ต้องออกจากราชการไป บางรายได้รับกรรมที่หนักกว่าบุคคลธรรมดาเพราะความ
 ที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจกระทำการโดยมิชอบ จึงเว้นกระทำการอันจำเป็นต่อกระทำ
 ในหน้าที่ขัดต่อตัวบทกฎหมาย ผ่าฝืนข้อบังคับ ไม่ชอบด้วยคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซาคความ
 สนใจในนโยบายและแผนงานของหน่วย ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับแบบ
 ธรรมเนียมอันดีของงานตำรวจ ผลของงานก็ไม่ปรากฏไปในทางที่พึงประสงค์ของกรม
 ตำรวจ และมักจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในสังคมอยู่เสมอ

บุคคลทุกประเภทดังกล่าวแล้วข้างต้น ย่อมจะมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ถูกต้อง
 ได้ทุกโอกาส นับตั้งแต่เริ่มปฏิบัติหน้าที่ราชการ เว้นเสียแต่จะได้มีมาตรการใดอันเป็น
 ระบบระเบียบรัดกุม ครอบคลุม และด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลทุกฝ่ายทุกคนโดยทั่วไป
 จะได้ช่วยกันสร้างภาพพจน์ในทางที่ดีงามให้แก่วงการตำรวจต่อไป อย่างไรก็ตามยังมี
 ตำรวจอีกเป็นจำนวนมากที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่สนับสนุนภาพพจน์ของตำรวจในทางที่ดี
 จนถึงกันได้ถูกหยิบยกมาเป็นข่าวพาดหัว และในคอลัมน์สำคัญของหนังสือพิมพ์รายวัน
 วิพากษ์วิจารณ์ไปในทางที่เสียหายต่าง ๆ ซึ่ง ร.ต.อ. วิชิต ชลวิจิต ใ้สรุปหัวข้อ
 ข่าวและบทความโจมตีตำรวจในหน้าหนังสือพิมพ์ไว้ว่า มีเรื่องเกี่ยวกับตำรวจไม่สนใจ
 ปฏิบัติหน้าที่การงาน ไม่รักษากฎหมาย ระเบียบ วินัย ข้อบังคับ คำสั่ง ไม่บำบัดทุกข์

บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน ประพฤติคนไม่ชอบ ไม่ซื่อสัตย์สุจริต ไม่ยุติธรรม ฉ้อราษฎร์ บังหลวง แหกความสามัคคี เล่นพวก เล่นพ้อง ใช้ระบบวัง เต็ม มีเส้นสายไปดำรงตำแหน่ง ที่ดี ๆ หรือประจำสถานีตำรวจดี ๆ ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วย กฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ริบไถประชาชน บิดเบือนเปลี่ยนแปลงแก้ไขสำนวนทำให้เสีย ความเป็นธรรมแก่บุคคล กระทำตนเป็นเครื่องมือของนักการเมือง หรือตกอยู่ภายใต้อำนาจ หรืออิทธิพลของนักการเมือง ยอมให้นักการเมือง เข้ามามากำก่ายงานในหน้าที่ของตำรวจ ไม่มีสมรรถภาพ บัณฑิตเลวทราม ยอมให้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย ไม่บริการรับใช้ประชาชน กระทำตนเป็นผู้ร้ายเสียเอง คุมบ่อนการพนัน คุมสถานการค้าประเวณี และสถานบริการ ต่าง ๆ เช่น ไนต์คลับ สถานอาบ อบ นวด ตลอดจนโรงแรมที่มีโสเภณี ค้ายาเสพติด ให้โทษ คุม และคำสั่งของหลบหนีภาษี เป็นหัวหน้าหรืออยู่เบื้องหลังการจับ หรือลักพาคน ไปเรียกค่าไถ่ การโจรกรรมพาหนะรถยนต์ รถจักรยานยนต์และสัตว์พาหนะ กระทำตน เป็นเจ้าขุนมูลนาย เป็นพวกนายทุนขุนศึกศักดินา ช่มชู้ บังคับ ชมเพลง และรังแกประชาชน ให้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญอยู่เนืองนิตย์ ฯลฯ"

ในเรื่องการให้บริการประชาชนของตำรวจในสถานีตำรวจต่าง ๆ ร.ต.อ. บุญทรง นาคโต^๒ มีความเห็นว่า การบริการประชาชนเมื่อมาติดต่อ ณ สถานีตำรวจ

^๑ ร.ต.อ. วิชิต ชลวิจิต, "การบริหารงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร" (เอกสารวิจัย หลักสูตรสารวัตร และผู้บังคับกอง นายตำรวจนักเรียน รุ่นที่ ๑๑ โรงเรียน สืบสวน กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

^๒ ร.ต.อ. บุญทรง นาคโต, "ตำรวจท่องเที่ยวกับการบริการประชาชน" (เอกสารวิจัย หลักสูตรสารวัตรและผู้บังคับกอง นายตำรวจนักเรียน รุ่นที่ ๑๑ โรงเรียน สืบสวน กองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ, ๒๕๑๘), หน้า ๑๒-๑๓.

บางเวลาไม่ได้รับความสะดวก ไม่พอร้อยเวร สิบเวร หรือเสมียนเวร อ้างว่าไปตรวจสถานที่เกิดเหตุบ้าง ไปทำกิจธุระจำเป็นเร่งด่วนบ้าง อันเป็นเหตุให้ต้องรอ ครั้นสอบถามการพูดจาก็ไม่สุภาพและวางตัวไม่เหมาะสม การตรวจท้องที่ยังเป็นไปโดยไม่เคร่งครัดจริงจัง บางคนรู้สึกว่าการตรวจตราเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย จึงขาดความรับผิดชอบ หลีกเลียงละเลยการปฏิบัติหน้าที่จรรยากรก็มีตำราวจที่ไม่มีวินัยดีพออยู่ไม่น้อยจึงขาดความร่วมมือ ปล่อยปละละเลยให้มีการละเมิดกฎหมายค่านการจรรยากร คอยจ้องจับผิดเฉพาะความผิดที่มีรางวัลการ อบรมสั่งสอนตักเตือนผู้ละเมิดกฎหมายจรรยากร เกินขอบเขต มักจะมีแต่การโต้เถียงโดยไม่จำเป็นในการบริการค่านต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อตำรวจนครบาล และได้พบข้อเท็จจริงว่า "ลักษณะและบทบาทค่านบริการบนสถานีตำรวจยังไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็ว เมื่อประชาชนมาติดต่อเจ้าหน้าที่ปล่อยให้นั่งรอล่าช้าเสียเวลาไม่คอนรับติดตาม ผู้มาติดต่อมักจะไม่ได้พบกับเจ้าหน้าที่ โดยอ้างว่าไปราชการ ถ้าบ่อยครั้งก็จะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน จึงได้กำหนดนโยบายให้มีการกวัดขั่นและลงโทษตำรวจผู้มีความประพฤติไม่เรียบร้อย และห้ามไม่ให้ตำรวจใช้คำพูดสรรพนามบุรุษที่ ๒ ซึ่งใช้ในสมัยสุโขทัย หรือไทยนานเจ้า คงให้ใช้คำว่า "คุณ" หรือ "ผม" เท่านั้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะพูดกับผู้มาติดต่อหรือผู้ต้องหาก็ตาม การใช้คำพูดซึ่งสุภาพชนไม่นิยม ถึงแม้จะพูดกับผู้ซึ่งตำรวจคุ้นเคย ถ้าการพูดนั้นอยู่ต่อหน้าประชาชนผู้มาติดต่อ หรือในที่สาธารณะก็ไม่บังควร เพราะจะทำให้ประชาชนผู้ประสบพบเห็นบังเกิดทัศนคติต่อตำรวจขึ้นได้"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ กองบัญชาการตำรวจนครบาล, "ทัศนคติของประชาชนต่อตำรวจนครบาล" (เอกสารวิจัย กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ, ๒๕๑๗), หน้า ๒๑.

จากการที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าทุกวงการและประชาชนโดยทั่วไปนั้น ได้พุ่งความสนใจมาสู่ "ตำรวจ" ผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ยิ่งกว่าอย่างอื่น ความคาดหวังที่จะได้รับการบริการจากความรับผิดชอบงานในหน้าที่ของตำรวจทุกด้าน แต่ก็ต้องประสบปัญหาอุปสรรคอันเกิดมาจากพฤติกรรมของตำรวจในเรื่องต่าง ๆ ผู้บังคับบัญชาตำรวจทุกระดับชั้นของกรมตำรวจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะต้องรับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไขให้ตำรวจมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นด้วยการกระทำคนให้เป็นบุคคลที่ประชาชนจะเข้าพึ่งได้ในยามมีทุกข์ร้อนให้จงได้

สำหรับการวิพากษ์วิจารณ์ตำรวจโดยทั่วไปนั้น มิได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสังคมเท่านั้น แต่ได้แผ่เล็งมายังสถาบันการศึกษาของกรมตำรวจทุกระดับภายในความอำนวยการของกองบัญชาการศึกษากกรมตำรวจอีกด้วย เรื่องที่กล่าวถึงนั้น เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรโรงเรียนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นตำรวจได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางที่เสียหายว่ามีกรปฏิบัติไม่เรียบร้อย ส่อเจตนาไปในทางไม่สุจริต ซึ่งเป็นชาวติดต่อกันมา และในที่สุดก็ได้มีเรื่องที่ยื้อฉาวกรณีการสอบคัดเลือกบุคคลภายนอกเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนตำรวจภูธร ๒ จังหวัดชลบุรี จากการสอบสวนของคณะกรรมการพิจารณาทัณฑ์ทางวินัย อธิบดีกรมตำรวจได้ส่งเรื่องให้กองบังคับการกองปราบปรามดำเนินการทางคดีอาญา ซึ่งจะต้องถูกจับกุมในข้อหาทุจริตต่อหน้าที่ โดยมีประธานกรรมการ ซึ่งมียศเป็น พล.ต.ต. ร่วมอยู่ด้วยและได้กระทำอันผิดวินัยตกรรรม เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒^๑ อันเป็นชาวสะเทือนใจและขวัญของข้าราชการและประชาชนโดยทั่วไป

^๑ หัวข่าว, เคลนิวส์ (๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒) : ๑.

หลังจากนั้นไม่นาน ก็ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ไปถึงหลักสูตรนักเรียนตำรวจ และการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจว่า "สอนวิธีฆ่าคน" ^๑

สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้น ทั้งที่รับจากบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นตำรวจก่อนประจำการ (Pre-Service Training) และการพัฒนาข้าราชการตำรวจ ซึ่งได้แก่การฝึกอบรมข้าราชการประจำการ (In-Service Training) นั้น โรงเรียนตำรวจที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการดำเนินการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจภายในความอำนวยการของกองบัญชาการ ศึกษา กรมตำรวจมีทั้งหมด ๑๑ โรงเรียนดังต่อไปนี้

๑. โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นสถาบันอุดมศึกษาโดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ พระราชทานให้จัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ ปัจจุบันโรงเรียนนายร้อยตำรวจรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (เดิม) ปีละ ๑๒๐ คน จากโรงเรียนเตรียมทหาร ๑๒๐ คน และจากข้าราชการตำรวจซึ่งมีคุณสมบัติและพื้นความรู้อย่างเดียวกันอีก ๒๐ รวมรุ่นละ ๓๐๐ คน ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๒ เป็นต้นไป มีการศึกษา ๔ ปี สำเร็จแล้วได้ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตอักษรย่อ ร.ป.บ.(ตร) ผู้บริหารสูงสุด มีตำแหน่งผู้บังคับการ มียศพลตำรวจตรี ภายในแบ่งออกเป็น ๒ กองกำกับการ มีผู้กำกับการ ยศพันตำรวจเอกเป็นผู้บังคับบัญชา มี ๕ กองร้อย ผู้บังคับกองร้อยเป็นผู้บังคับบัญชา แต่ละกองร้อยแบ่งออกเป็นหมวดมีผู้บังคับหมวดเป็นผู้บังคับบัญชา กองกำกับการ ๒ ทำหน้าที่บริหารงานด้านวิชาการ มีภาควิชาการดังนี้ คือ ภาควิชากฎหมาย ภาควิชาการตำรวจ ภาควิชาสังคมศาสตร์ และภาควิชาทหารและการฝึก มีอาจารย์หัวหน้าภาคเป็นผู้บริหารงานในขอบข่ายของภาควิชานั้น ๆ

๒. โรงเรียนสืบสวน ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ ขณะนี้ตั้งอยู่ที่วังสุมนหา
 กรุงเทพมหานคร มีหลักสูตรการสืบสวนคดีอาญาแก่ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรระดับ
 ต่าง ๆ หลักสูตร ๔ เดือน และหลักสูตรฝึกอบรมพิเศษต่าง ๆ ที่กรมตำรวจมอบหมาย
 ผู้บริหารสูงสุดเรียกว่า ผู้อำนวยการ มีผลพลตำรวจตรี ไม่มีการแบ่งส่วนราชการภายใน
 การปกครองดูแลกิจการนักเรียนกระทำโดยนายเวรผู้อำนวยการ ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่า
 ผู้บังคับกองร้อย

๓. โรงเรียนนายสิบตำรวจ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ ขณะนี้อยู่ที่บางเขน
 กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ฝึกอบรม การฝึกอบรมหลักสูตรของข้าราชการตำรวจ
 ชั้นประทวน เช่น หลักสูตรการสืบสวนข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีกำหนด
 ๓ เดือน และหลักสูตรพิเศษที่กรมตำรวจมอบหมายในระดับชั้นประทวนและพลตำรวจ
 เช่น การฝึกอบรมหลักสูตรตำรวจหญิง เป็นต้น ผู้บริหารสูงสุด ตำแหน่งผู้กำกับการ มีศ
 พันตำรวจเอก การแบ่งส่วนราชการ เป็นกองร้อย หมวด มีผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับหมวด
 ปกครองกันตามลำดับชั้น

๔. โรงเรียนตำรวจนครบาล ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ ขณะนี้อยู่ที่บางเขน
 กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ฝึกอบรมบุคคลภายนอกที่สมัครสอบคัดเลือก เข้าเป็นตำรวจนครบาล
 ในกรุงเทพมหานคร มีพื้นความรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (หลักสูตร เดิม) และให้ประกาศนียบัตร
 ในหลักสูตรนี้มีกำหนดเวลาอบรม ๖ เดือน ผู้บริหารสูงสุดมีตำแหน่งผู้กำกับการยศ
 พันตำรวจเอก การแบ่งส่วนราชการ เป็นกองร้อย ๓ กองร้อย มีผู้บังคับกอง ผู้บังคับหมวด
 ปกครองบังคับบัญชาตามลำดับชั้น

๕. โรงเรียนตำรวจภูธร ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๘ รวม ๘ โรงเรียน
 ทำหน้าที่ฝึกอบรมผู้ที่เข้ารับราชการ เป็นพลตำรวจ โดยมีพื้นความรู้และหลักสูตรการ
 ศึกษาภาควิชาการ ๖ เดือน และหลักสูตรชัษยะภาคพื้นฐานอีก ๒ เดือน เมื่อสำเร็จ
 แล้วจะบรรจุให้รับราชการ เป็นตำรวจในจังหวัดใกล้เคียงในเขตของโรงเรียนนั้นตั้งอยู่
 ตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดเรียกว่า "ผู้กำกับการ" มีศพันตำรวจเอก การแบ่งส่วนราชการ
 เป็น ๖ กองร้อย เว้นแต่โรงเรียนใดยังไม่ม้อาคารสถานที่เพียงพอก็แบ่งออกเป็น
 ๓ กองร้อย มีผู้บังคับกอง ผู้บังคับหมวดปกครองตามลำดับชั้น เช่นเดียวกับโรงเรียน
 ตำรวจนครบาล

การที่ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ของประเทศต้องได้รับการฝึกอบรมจากโรงเรียนตำรวจทุกแห่งตามคุณวุฒิและขอบเขตจำกัดตามระเบียบและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งก็มีผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์ตำแหน่งผู้กำกับการ มีศพพันตำรวจเอกขึ้นไป มีนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่กรมตำรวจแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหน่วยรอง และหัวหน้าหน่วยย่อยรับผิดชอบ กระจายอำนาจกันออกไปสอดส่องดูแลรับผิดชอบ ตั้งแต่รับนโยบายจากกรมตำรวจและกองบัญชาการการศึกษาโดยตรงมาปฏิบัติและกรมตำรวจโดยจเรตำรวจ คณะกรรมการของกองบัญชาการศึกษาก็ได้มาตรวจสอบการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมมีการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างน้อยรุ่นละ ๒ ครั้ง รวมทั้งภาคในที่ตั้งปกติ และภาคสนามในป่าหุบเขากันดาร จึงน่าจะได้อุปลักษณ์ที่มีความพร้อมทั้งในด้านร่างกาย มีบุคลิกลักษณะท่าทีของตำรวจตามต้องการ มีความรู้ความชำนาญและความสามารถขั้นพื้นฐานของแต่ละหลักสูตร อย่างเพียงพอ คุณลักษณะทางจิตใจก็มี "คุณธรรม"

แต่ข้อเท็จจริงมิได้เป็นไปตามปณิธานที่มุ่งหมายไว้เท่าที่ควร จากผลที่ปรากฏในสังคมและสื่อมวลชน ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมทุกแห่ง เกือบจะกล่าวได้ว่าตำรวจมีวินัยที่ไม่ดีพอ ความรักเกียรติยังไม่ถึงขนาด จึงจะเห็นได้จากจำนวนข้าราชการตำรวจเกือบทุกระดับ ได้รับการร้องทุกข์ กล่าวโทษ อันเป็นเหตุให้ต้องถูกไล่ออก ปลดออก และให้ออกจำนวนมากทุกปี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบจำนวนข้าราชการตำรวจที่ถูกไล่ออก ปลดออก และให้ออก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๑

ปี ๒๕๑๕			ปี ๒๕๒๐			ปี ๒๕๒๑		
ไล่ออก	ปลดออก	ให้ออก	ไล่ออก	ปลดออก	ให้ออก	ไล่ออก	ปลดออก	ให้ออก
๑๘๓	๑๑๘	๑๘๘	๖๖	๑๓	๓๐	๒๘	๑๐	๒๘
รวม ๔๘๙ นาย			รวม ๑๑๓ นาย			รวม ๖๖ นาย		

การที่ตำรวจกระทำผิดวินัย เมื่อออกไปรับราชการแล้ว โรงเรียนจะหลีกเลี่ยงว่าหน่วยรับรองขาดการดูแลเอาใจใส่ไม่ทั่วถึงระเบียบวินัยโดยต่อเนื่องกันไป และเป็นเพราะสาเหตุแวดล้อมทางสังคมทั่วไปทั้งสิ้นนั้นย่อมไม่ได้ สาเหตุหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากสถาบันโรงเรียนซึ่งน่าจะไ้ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยอย่างกว้างขวาง เพื่อให้การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการในค่านาการศึกษา ซึ่งถือว่าสำคัญยิ่ง ดังที่ พลลาโต นักปราชญ์ชาวกรีก สมัยโบราณประมาณต้นพุทธกาล กล่าวถึงการศึกษาในหนังสือ The Republic ว่า "การศึกษา" คือเครื่องมือที่ผู้ปกครองใช้ในการ เปลี่ยนแปลงนิสัยมนุษย์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สำคัญและสัมฤทธิ์ผลสมความมุ่งหมายได้นั้น นับว่า "หลักสูตร" และ "การสอน" เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดทั้งนี้ก็เนื่องจาก "หลักสูตร" และ

กรมตำรวจ, กระทรวงมหาดไทย, รายงานประจำปี ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, ๒๕๒๑), หน้า ๑๐.

"การสอน" นั้นถือเสมือนหัวใจของการศึกษา กล่าวคือ หลักสูตรหมายถึง กลุ่มวิชาที่เรียงลำดับไว้เป็นระบบ ตามกำหนดที่สถานศึกษาต้องการให้รู้ ก่อนที่จะให้สำเร็จ การศึกษารับประกาศนียบัตรออกไป ฯลฯ หรืออีกนัยหนึ่งหลักสูตรก็คือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษา วางแผนไว้ให้นักศึกษาได้รับ ภายใต้การแนะนำของสถานศึกษา

หากตำราฯ ที่สำเร็จไปแล้วทำงานไม่ได้ผลตามความมุ่งหมายของกรมตำรวจ หรือขาดความรู้ ความชำนาญอย่างเพียงพอ หรือมีทัศนคติไปในทางตรงกันข้ามกับคุณธรรม ย่อมเป็นความเสียหายที่ผู้บริหาร การศึกษาทุกระดับจะต้องตระหนัก และรับผิดชอบ พัฒนาหลักสูตรให้เปลี่ยนแปลงทันกับสังคมทุกขณะ และควรจะก้าวไปให้เร็วและล้ำหน้า เพื่อจะได้สกัดกั้นปัญหาอาชญากรรมตลอดจนความเดือดร้อนต่าง ๆ ให้บรรเทาเบาบางลง และหมดสิ้นไปได้ในที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหาร การศึกษาจะต้องคำนึงถึงเทคนิคการสอนแผนใหม่ ที่ในวงการศึกษานำมาใช้ เพื่อช่วยนักเรียนได้มีการเรียนรู้ เร็ว ชัดแจ้ง เข้าใจ จดจำ ไปได้นาน และสามารถนำความรู้ความชำนาญ ตลอดจนทัศนคติต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

การที่จะทำให้ "หลักสูตร" และ "การสอน" เป็นผลส่งให้นักเรียนตำรวจทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมบุคคลเข้ามาใหม่ หรืออบรมทวนผู้เป็นตำรวจ แล้วก็ตาม จำต้องอาศัย "คน" ทุกชั้นตอน ด้วยความรู้ ความชำนาญ มีทัศนคติที่ดี มีความสามารถอย่างเพียงพอที่จะถ่ายทอด สั่งสอน ฝึกหัด อบรม และแก้พฤติกรรมบางประการ ที่จะต้องแก้ไขสำเร็จพยายามเปลี่ยนแปลงให้มีความสุภาพเรียบร้อยต่อชนทุกชั้น มีความ

001599

กล่าวหาญ กล่าวเสียสละ แม่แต่ชีวิตเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ฯลฯ ซึ่งจะต้องอาศัย "คน" รับผิดชอบ ส่วนจะเป็นในระดับใดบ้างนั้นก็พอมิแนวทางจากคำกล่าวของ ภิญโญ สาครที่ว่า "โรงเรียนเป็นระบบหนึ่งของสังคม ไม่ว่าปัจจัยในทางบริหารทุกอย่าง เช่น อาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียน การสอนจะก็อย่างไรก็ตามจะไร้ความหมาย ถ้าคนใช้สิ่งเหล่านี้ไม่มีความสามารถพอ ไม่มีความตั้งใจ หรือพอใจจะใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด" รวมความว่า ความเจริญในวงการศึกษารุ่ขึ้นอยู่กับบุคคลหลายฝ่าย แต่ที่สำคัญที่สุดคือ "ผู้บริหาร" กับ "ครู"

ความสำคัญในบุคคล "ผู้บริหาร" นั้น ผู้วิจัยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็เนื่องจากผู้บริหาร เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบงานทั้งปวงขององค์การ รวมทั้งให้คณบุคลากรในโรงเรียนจึงกลายเป็นผู้นำโดยตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ อิทธิพลและพลังอำนาจ ซึ่งทั้งสามประการนี้เกิดจากความสัมพันธ์ที่จะทำให้สมาชิกยอมรับอำนาจนั้น ๆ ^๒

สำหรับ "ครู" ก็ทำนองเดียวกัน เป็นผู้ที่มีหน้าที่เ้าการสอน สามารถใช้อำนาจอิทธิพลให้นักเรียนสอบได้หรือได้รับโทษด้วยประการใด ๆ สิ่งนี้มักเรียนกล่าวมากที่สุด คือ การสอบตก เรียนซ้ำ ที่จริงเป็นหมาย ครูจึงเป็นคนสำคัญที่สุด เช่นเดียวกัน การจะจำแนกออกไปอีกว่าใครสำคัญกว่าใครย่อมยากมาก ถึงแม้ว่าครูจะมีระดับอาวุโส น้อยกว่าก็จริง แต่ครูมีความใกล้ชิดกว่าย่อมจะทำให้นักเรียนได้ถ่ายทอดทั้งพฤติกรรม โดยตรงและพฤติกรรมโดยธรรมชาติ ซึ่งนักเรียนเลียนแบบไปเองโดยไม่รู้ตัว

ภิญโญ สาคร, หลักการศึกษา, หน้า ๑๗๑.

^๒ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา (พิษณุโลก : แผนกเอกสาร และการพิมพ์ ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๑), หน้า ๒๖.

อย่างไรก็ดี "ปรัชญาการศึกษา" ของโรงเรียนซึ่งมีบทบาทอันสำคัญในการควบคุมทิศทางการศึกษา หากผู้บริหารการศึกษาหรือครูมีแนวความคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาอย่างไร ผู้บริหารการศึกษาหรือครูก็จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน เนื้อหาวิชาที่สอนและวิธีการสอนไปตามแนวทางที่ตนยึดถือหรือตามที่ตนเห็นดีเห็นงาม^๑

ทางด้านผู้บริหารยังมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารงานโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับ และนโยบายของกรมตำรวจโดยเคร่งครัด นโยบายในระดับโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป การเรียนการสอนของทุกหลักสูตรนับว่า "ผู้บริหาร" มีบทบาทมาก ซึ่งบุคคลภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นครูหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียนจำต้องปฏิบัติตาม

การที่ผู้บริหารก็ติครูหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความสำคัญเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างมากนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาภายในความอำนวยการศึกษาของกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ จะสามารถผลิตบุคลากรหรือกำลังพลออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมตำรวจทั่วราชอาณาจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างที่เรียกว่าเป็น "ปริมาณที่มีคุณภาพ" คือมีความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการบริหารที่สำคัญที่สุด คือ "คน" ซึ่งได้แก่ "ผู้บริหาร" ทุกระดับชั้นและ "ครู" ผู้ทำหน้าที่ในการฝึกอบรม หรือผู้สนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกอบรมทุกอย่างภายในโรงเรียนตำรวจของแต่ละโรงเรียน ซึ่งในแง่ของการบริหารการศึกษาสามารถจำแนกประเภทของการบริหารออกเป็น ๔ ประเภท ตามที่ฟิสก์ (Fisk) ได้กล่าวไว้มีดังนี้^๒

^๑ วิทยุ โทรสาร, หลักการศึกษาศาสตร์, หน้า ๘๑.

^๒ Robert S. Fisk, R.S. Cambell, R.T. Gregg, eds. "The tasks of Educational Administration" Administrative Behavior in Education (New York : Harper and Row, 1957), pp.211-225.

๑. งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป หรือชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
๒. งานวิชาการต่าง ๆ ของโรงเรียน
๓. งานบุคลากรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครู หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน
๔. งานธุรการ การเงิน อาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ

การบริหารงานโรงเรียนของ ฟิสค์ (Fisk) ทั้ง ๔ ประเภทดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยมีความสนใจ "การบริหารบุคลากรโรงเรียน" ทั้งนี้ก็เนื่องจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังได้กล่าวมาโดยลำดับตั้งแต่ต้นเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคมที่วราอาณาจักรของตำรวจมิได้เป็นไปตามมุ่งหมายของกรมตำรวจและสังคม โรงเรียนตำรวจต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบการฝึกอบรมตำรวจ ก็อยู่ในความสนใจและกำลังได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์อยู่โดยทั่วไป อันเป็นจุดอ่อนและอุปสรรคที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานตำรวจให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป จึงเป็นสาเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยใคร่ศึกษา "การบริหารบุคลากรโรงเรียนตำรวจในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจ" ซึ่งเกี่ยวกับงานบริหารบุคลากร ๔ ประเด็นดังนี้ ๑

๑. การให้โต้วาทีซึ่งบุคลากร
๒. การบำรุงรักษาบุคลากร
๓. การพัฒนาบุคลากร
๔. การให้บุคลากรพ้นจากงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. เพื่อศึกษาการบริหารบุคลากร ๔ ประเภท คือ การให้โต้วาทีบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงานของโรงเรียนตำรวจในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจ
๒. เพื่อศึกษาปัญหาทางานบุคลากรของโรงเรียนตำรวจในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจ

สมมติฐาน

ความคิดเห็นในการบริหารบุคลากร ของผู้บริหารสูงสุด และผู้บริหารระดับรอง กับความคิดเห็นของครูอาจารย์ประจำ และข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร แห่งสถาบันการศึกษานั้น ๆ ทั้ง ๑๑ โรงเรียนมีความแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมีหลายทางและหลายแนวความคิดเห็น การวิจัยนี้มุ่งสำรวจการบริหารบุคลากรในขอบเขตของ วิทยุ โสตถร และหัวข้อสรุป ๔ ประเภท คือ การให้โต้วาทีบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน
๒. การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิจัย "ผู้บริหารการศึกษา" และ "ครู" โรงเรียนตำรวจ ๑๑ แห่ง ในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจที่รับราชการในโรงเรียนตำรวจแห่งนั้น ๆ ซึ่งมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนสืบสวน โรงเรียนนายสิบตำรวจ โรงเรียนตำรวจนครบาล โรงเรียนตำรวจภูธร ๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙ รวม ๑๑ แห่งเท่านั้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มีช่วงเวลาของการดำเนินการวิจัย ๒ เดือน
๒. ผลของการวิจัยขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บริหารและครูแห่งสถาบันการศึกษา ๑๑ โรงเรียน ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

๑. กรมตำรวจและผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ ของผู้บริหารการศึกษาที่วิจัย จะได้ทราบการบริหารบุคลากรโรงเรียนตำรวจต่าง ๆ ในกองบัญชาการศึกษาของกรมตำรวจ ต่อไปก็อาจจะมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการบริหารบุคลากร หรือจัดให้มีการฝึกอบรมระหว่างประจำการ ให้ผู้บริหารเหล่านั้น ได้พัฒนาตัวบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ โดยอาศัยผลของการวิจัยนี้เป็นแนวทาง
๒. ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษาโรงเรียนตำรวจ ในกองบัญชาการศึกษาของกรมตำรวจ จะได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัว มีความคิดที่จะแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคลากรโรงเรียน ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ดีขึ้นเมื่อได้ทราบผลของการวิจัยนี้แล้ว
๓. การวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับการบริหารบุคลากรของหน่วยงานอื่นอีกในโอกาสต่อไป

คำนิยาม

คำบางคำที่ใช้ในการวิจัยนี้ อาจจะมีความหมายแตกต่างไปจากที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไป เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำบางคำไว้ดังต่อไปนี้

"ตำรวจ" หมายถึง กิจการตำรวจ กรมตำรวจ หรือข้าราชการตำรวจอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่คำดังกล่าวจะปรากฏในประโยคที่ทำให้มีความหมายเช่นใด

"โรงเรียน" หมายถึง โรงเรียนตำรวจ ในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจ ได้แก่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงเรียนสืบสวน โรงเรียนนายสืบตำรวจ โรงเรียนตำรวจนครบาล โรงเรียนตำรวจภูธร ๒,๓,๔,๕,๖,๗ และ ๘ รวม ๑๑ แห่งเท่านั้น

"ผู้บริหารสูงสุด" หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่กรมตำรวจแต่งตั้งให้มีหน้าที่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการบริหารบุคลากร และปกครองบังคับบัญชาสูงสุดของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ ซึ่งมีตำแหน่งเรียกชื่อต่าง ๆ กัน ได้แก่ ผู้บังคับการ ผู้อำนวยการ ผู้กำกับการ

"ผู้บริหารระดับรอง" หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่กรมตำรวจแต่งตั้งให้มีหน้าที่ประจำในสถานศึกษา และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บริหารสูงสุดในการบริหารบุคลากรของสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ ซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ รองผู้บังคับการ รองผู้อำนวยการ รองผู้กำกับการ ลงมาจนถึงผู้บังคับกองร้อย อาจารย์หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าแผนก แต่ไม่รวมถึงอาจารย์ประจำ ผู้บังคับหมวด หรือข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรอื่น ๆ ในสถานศึกษานั้น

"ผู้ปกครองบังคับบัญชา" หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่กรมตำรวจแต่งตั้งให้มีหน้าที่ในการปกครองบังคับบัญชา ฝึกอบรม ดูแลความประพฤติ ระเบียบวินัยนักเรียน ตำรวจ หลักสูตรต่าง ๆ ของสถานศึกษานั้น ๆ โดยมีสายงานบังคับบัญชาโดยตรงตามลำดับชั้นซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

"ครู" หมายถึง ครู อาจารย์ ผู้ที่ทำการสอนหลักสูตรต่าง ๆ เฉพาะ ข้าราชการตำรวจที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ทำการสอน นักเรียนตำรวจหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป โดยไม่รวมถึงผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับรองของสถานศึกษานั้น ๆ

"การเรียน" หมายถึง การเรียน การสอน วิชาต่าง ๆ การอบรมความประพฤติ ระเบียบ วินัย และการฝึกอย่างทหาร และการฝึกพลศึกษาด้วย

"งานบริหารบุคลากร" หมายถึงงานหลัก ๔ ประเภท คือ

๑. การให้ค่าจ้างบุคลากร
๒. การบำรุงรักษาบุคลากร
๓. การพัฒนาบุคลากร
๔. การให้บุคลากรพ้นจากงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มประชากร ประกอบด้วยข้าราชการ ตำรวจชั้นสัญญาบัตรซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ของโรงเรียนตำรวจ ในกองบัญชาการศึกษารองกรมตำรวจทุกคน ร้อยละ ๑๐๐ โยบายแยกออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ

กลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วยผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนตำรวจทุกแห่ง จำนวน ๑๑ คน และผู้บริหารระดับรองของทุกโรงเรียนในกองบัญชาการศึกษารองกรมตำรวจ จำนวน ๘ คน

กลุ่มครู ประกอบด้วยข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปทุกคน ไม่รวมผู้บริหารสูงสุด และผู้บริหารระดับรองของโรงเรียนตำรวจในกองบัญชาการศึกษารองกรมตำรวจ จำนวน ๒๑๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ตอนแรกสอบถามข้อมูลส่วนตัว ตอนที่สองสอบถามการบริหารบุคลากรโรงเรียนตำรวจของแต่ละสถาบันการศึกษาแห่งนั้น ๆ

๒. การสร้างแบบสอบถาม ได้ศึกษาการบริหารบุคลากรโรงเรียนตำรวจเกี่ยวกับการให้ค่าจ้างบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และได้

นำไปให้อาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตรวจสอบวิพากษ์วิจารณ์และให้คำแนะนำ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วได้ทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งเคยทำหน้าที่ผู้บริหารและครูโรงเรียนตำรวจในกองบัญชาการการศึกษาของกรมตำรวจ จำนวน ๑๐ คน แล้วจึงนำแบบสอบถามคืนมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข โดยได้พิจารณาเกี่ยวกับหัวข้อที่จำเป็นในแบบสอบถามเรื่องข้อมูลส่วนตัว และแบบสอบถามเรื่องการบริหารบุคลากรให้มีจำนวนข้อความเหมาะสม และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งจนเป็นที่เชื่อมั่นว่า แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่จัดอยู่ในมาตรฐานที่จะนำไปใช้ได้

๓. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้แก่ผู้บริหารสถานบันการศึกษาที่โรงเรียนต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงรวม ๕ โรงเรียน คือ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน และโรงเรียนตำรวจภูธร ๗ อำเภอเมืองในจังหวัดนครปฐม โรงเรียนสีบสวน โรงเรียนนายสิบตำรวจ และโรงเรียนตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร สำหรับโรงเรียนอื่น ๆ อีก ๖ โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจภูธร ๒ จังหวัดชลบุรี โรงเรียนตำรวจภูธร ๓ จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนตำรวจภูธร ๔ จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนตำรวจภูธร ๕ จังหวัดลำปาง โรงเรียนตำรวจภูธร ๖ จังหวัดนครสวรรค์ และโรงเรียนตำรวจภูธร ๙ จังหวัดยะลา ได้จัดส่งลงทะเบียนส่งทางไปรษณีย์ทั้งหมด

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบคืนมาแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แจกนับความถี่ โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากร ซึ่งแยกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ การให้ค่ามาซึ่งบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ความแตกต่างของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู
ได้ทดสอบค่า t (t-test)

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ประมวล
ข้อคิดเห็นซึ่งมีคุณค่าและน่าจะเป็นประโยชน์แก่การบริหาร บุคลากร โรงเรียนตำรวจใน
กองบัญชาการ ศึกษาของกรมตำรวจประกอบไว้ด้วย

ลำดับชั้นการเสนอข้อมูล

บทที่ ๑ กล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของ
การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย
ค่านิยม และวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ ๒ กล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคลากร
โรงเรียนตำรวจในด้าน การให้ค่าซึ่งบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนา
บุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน

บทที่ ๓ กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัย
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการทดสอบ แบบสอบถาม การจัดทำแบบ
สอบถามจริง วิธีรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ เสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ส่วนรายละเอียดของแบบสอบถามและอื่น ๆ ได้เสนอไว้ในภาคผนวก.